

संपादकीय...

पर्यावरण संवर्धन काळाची गरज

आज मानव प्रगतीमुळे पर्यावरण प्रदूषित होत आहे. प्राचीन काळात क्रीषीमुळी आपल्या आत्रभाबाहीर अनेक झाडे लावत होते यामुळे त्यांचे आवृत्त निरोगी राहत होते. आपल्या चाराही बाजूना असलेल्या सुंदर निसर्गात परमेश्वराने एकाहान एक अद्भुत गोष्टी बनवल्या आहेत. सुंदर फुले, हिरवी झाडे, वेंगवगळे रंग आणि रूप असलेले पशुशंकी इ. गोष्टी आपले मन आकून घेतात. झाडे मनुष्यासाठी अत्यंत उत्तम आहेत. ती मनुष्य जीवनाची आधार आहेत. याशिवाय पर्यावरणाचे सुंदर राखण्यासाठी वृक्षांचे महत्त्व भरण्याआहे. पर्यावरण म्हणून सर्व संवर्धनाची जीवनावर नियांग करणारी परिस्थिती. परंतु आज मानवाने आपल्या नववीन शोधांच्या अभिलेखमुळे पर्यावरणाला नुकसान पोहोचवणे मुश्केले आहे. अशा काळात पर्यावरण संवर्धनाही काळाची गरज झाली आहे. पृथ्वीवरील अनेक प्राणी आपल्या अन्नासाठी वृक्षांवर अवलंबून असतात. मनुष्य हवेत असलेला आंकिसजन हा ख्वासनाद्वारे गृहन करतो. म्हणून वृक्ष मनुष्यासाठी अत्यंत उपयुक्त आहेत.

पर्यावरणाचा न्हास वेळीच रोखण्यात आला नाही तर येत्या काळातही खूप मोठी शक्ती जाईल. पर्यावरण संवर्धनाचे महत्त्व समजून जगभारातील देश वृक्ष लागवड व जास्तीत जास्त सीएनजी गेसचा उपयोग करू लागले आहेत. पर्यावरण आपले भविष्य आहे म्हणून याच्या संरक्षणासाठी आपल्याला वेळीच लक्ष द्यावे लागेल. पर्यावरणाला प्रदूषणमुक्त करण्यासाठी सर्वत आपी जलप्रदूषणाला रोखावे लागेल. कारखाण्यांचे खराब पाणी, घरातील दृष्टिपाणी, नात्यांगूठून वाहणारा मल इत्यादी समुद्रात जायापासून रोखले गेले पाहिजे.

कारखाण्यातून नियांगे रसानिक दृष्टिपाणी नद्यावरणे मिसळून जलचर प्राण्यांचा मृत्यु होत आहे. दुसरोकडे त्याच प्रदूषित पाण्याला शेतात वापरले जाते व दूषित पाण्यात उगवलेला भाजीपाला खाऊन आपल आरोग्य बिघडवण्याचा घोका असतो. सांगण्याचे तात्पर्य एवढेच आहे की, आपले आवृत्त आपोग्याद्याक बनवायचं आहे तर आजपासून प्रत्यन करायला हवे. जलप्रदूषण, वायुप्रदूषणाने पर्यावरणाला खूप हानी पोहोचवली आहे. मोठमोरुंचा कारखाण्याचे चिमण्यांमधून नियांगे धूर रेळेवे व इतर पेटोल डिझेल व चालणारी वाहनांमधून नियांगा धूर वायुमंडळात मिसळून वातावरण प्रदूषित करतो. याशिवाय घ्यांची प्रदूषणाची समस्या ही मोरुंचा प्रमाणात आहे. आज लग्न तसेच इतर समारंभात मोठमोरुंचा आवाजात गाणे वाजवली जातात ज्यामुळे घ्यांची प्रदूषण होऊन बहिरेण्या व डोकेदुखी समस्या निर्माण होतात. मानव इतर संजीवापेंचा बुद्धिमान असला तीरी तो सुदूर पर्यावरणाचा एक घटक असते हो विसरत कामान नवे. नैसर्गिक पर्यावरणात बदल घडवण्याची क्षमता केवळ मानवाकडे आहे. त्यामुळे पर्यावरणातील प्रत्येक घटकाचे संरक्षण करणे, त्याच काळजीपूर्वक वापर करणे हे आपण मानवाचे आद्य कर्तव्य आहे हे आपण ओळखले पाहिजे. पर्यावरणाचे रक्षण म्हणून प्रत्येकाने वृक्ष लागवड करून त्याचे संवर्धन करावे व इतरांनाही प्रोत्साहित करावे. पर्यावरण वाचावा! जीवन वाचावा! देश वाचावा! या उक्तीप्राणी पर्यावरणाचे संवर्धन ही काळाची गरज झाली आहे. अनेक प्राणी, मनुष्य वृक्षांवर अवलंबून आहेत.

कु. सुरुखा अशोक लाखे, वी. ए. भाग १

मानवाने प्रगती केली. अनेकविधि क्षेत्रामध्ये गगनभारी घेतली. मात्र हे सर्व होत असताना मात्र पर्यावरणाच्या संवर्धनाची काळजी घ्यायला हवी होती ती मात्र घेतली गेली नाही. ‘पर्यावरणाचे संवर्धन काळाची गरज’

परमेश्वराने एकाहून एक अद्भुत गोष्टी बनवल्या

 एकाहून गवंड वी. ए. भाग ३
अपल्या चाराही बाजूना असलेल्या निसर्गातील अनेक अद्भुत गोष्टी आपले मन प्रफुल्त करतात. मानवी जीवनात झाडाके महाविषये आहे. ती मनुष्य जीवनाची आधार आहेत. पर्यावरणातून वृक्षांचे सुंदर राखण्यासाठी वृक्षांचे महल्ला आहे. आज मापल्या अभिलेखमुळे पर्यावरणाला नुकसान पोहोचवत आहेत. अशावेळी पर्यावरण संवर्धन ही काळाची गरज झाली आहे. अनेक प्राणी, मनुष्य वृक्षांवर अवलंबून आहेत.

पाणी प्रदूषण रोखायाचा ह्ये !

 पर्यावरणाला प्रदूषणासून वाचवण्यासाठी जीवन केले जातात त्याला पर्यावरण संवर्धन असे म्हणावत. इंटरनेट, मोबाईल याच्या अतोना वापरपाले मोठं प्रमाणावर प्रदूषण होत आहे. नासधूस होत आहे. वाय. प्रदूषण, जलप्रदूषण, धूप्रदूषण असेही तर तेके दिवारी पर्यावरणाचा न्हास होईल. पर्यावरणाच्या न्हासमुळे रोगांही वाढाली आहे. त्यामुळे मानवी जीवन घ्यायत आले आहे.

 आरोग्यदारी जीवनासाठी पर्यावरण संवर्धन !
पर्यावरण संवर्धनाचे महत्त्व जाणून जगभार वृक्षांवर असेही गेसचा वापर वाढत आहे. पर्यावरण संरक्षणासाठी वेळीच लक्ष द्यावे लागेल. याचासाठी सर्वांची आपी जलप्रदूषण रोखावे लागेल. कारखाण्याची पाणी, घरातील दृष्टिपाणी, नात्यांगूठून वाहणारा मल नदीत मिळवण्यापासून रोखले. जीवनातून नियांग दृष्टिपाणी नदीत गेलेला प्राणावर मृत्यु होत आहे. दोषेत पाण्याचा उगवलेला भाजीपाला खाली मानवी आरोग्य विघडवण्याची घोका नियांग झाला आहे.

* मार्गदर्शक : मा. प्राचीव्य अभ्यकुमार सांखें, * प्रकाशक व प्रमुख संपादक : प्राचीव्य डॉ. आर. आर. कुंभार, * सहसंपादक : डॉ. प्रदीपी पाटील, डॉ. स्वत्तिल बुचडे, श्री. सदानन्द दुर्गल * सहाय्यक संपादक : गुलनज ठाणे वी. प. - २, प्राणव पाटील वी. प. - २, संग्राम राठोड वी. प. - ३, कोमल पाटील वी. प. - ३, सानिका नाकिल वी. प. - ३, प्रतिका पोदार वी. प. - ३, प्राजा पाटील वी. प. - ३ * सुरुखी प्रिंटिंग सहिसेस, कोल्हापूर येथे छापू विकासनंद कॉलेज, कोल्हापूर येथून प्रसिद्ध केले. कोल्हापूर यांनी (०२३१)२५४३४०२. * या अंकात छापलेला मजकुराशी संपादक/प्रकाशन समृद्ध असेस नाही. (फक्त खालीजी वितरणासाठी)

विवेकNEWS

पर्यावरणाच्या संवर्धनाची सुरुवात आजच !

पर्यावरण संवर्धन हा एक विषय आहे. याच्या अंतर्गत अनेक उपविषय आहेत. ज्यावर चर्चा केली जाऊ शकते. प्रदूषण, जंगलतोड, वन्यजीवी संवर्धन, नैसर्गिक संसाधने व्यवस्थापन इत्यादीवैदल आपणा सर्वांची महानी आहे. त्यांच्या विचार केला आहे तर आपला विचार केला आहे का? मानसिकता निर्माण करण्यासाठून याची सुरुवात व्यायाला हवी. ती मानसिकता आपांची जीवनासाठी खालील आहेत. याकांनी विचार केला आहे की विचार केली पाहिजे.

पण हे कसे शब्द होईल? पृथ्वी हे आपले घर आहे अशी आपली मानसिकता निर्माण करण्यासाठून याची सुरुवात व्यायाला हवी. ती मानसिकता आपांची जीवनासाठी खालील आहे की विचार केली पाहिजे.

पण आपांची जीवनासाठी आहेत अनेक विचार.

मानसिकते सवय केली पाहिजे.

सोया शब्दात संगांचे तर, संवर्धन आणि उपविषय आहेत. ज्यावर चर्चा केली जाऊ शकते. माझी जागीवापासून व्यायाला हवी, ज्यामुळे पुढे हे पर्यावरण संवर्धनासाठी आमी ही संज्ञा आकांक्षा येईल.

पण हे कसे शब्द होईल?

पृथ्वी हे आपले घर आहे अशी आपली मानसिकता निर्माण करण्यासाठून याची सुरुवात व्यायाला हवी. ती मानसिकता आपांची जीवनासाठी खालील आहे की विचार केली पाहिजे.

पण आपांची जीवनासाठी आहेत अनेक विचार.

